

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „ 3.— „ 4.50
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.

Na naročbo brez priložene naročnine se uredništvo ne ozira.

EDINOST

Oglaš in oznanila se računa po 8 nov. vsakega v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računa po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 25. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnine, reklamacije in inserate prejema upravništvo v ulici Carintia 25. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

*V edinost je mč.

Vabilo na naročbo.

Ob začetku prvega četrtletja vabimo svoje naročnike, da pravočasno ponovno svojo naročbo in da skušajo nam pridobiti novih naročnikov. Časi so resni in morda se nam bliža doba, ko bode narod slovenski krvavo potreboval neodvisnih glasil, zahtevajočih prava naša ne oziraje se ne na desno ne na levo. Nam je resna volja, pri katerih-si-bodi odnošajih brezobzirno zagovarjati narodni naš interes, a v tem boji trebamo duševne in gnotne podpore naroda. Kdor se torej strinja z našimi načeli, stopi hitro v naš krog.

Cena listu je:

za vse leto gl. 6.—
za polu leta „ 3.—
za četrt leta „ 1.60

Uredništvo in upravništvo.

Mirna beseda.

I.

Mirna beseda! Dá dá, mirni bodimo, kajti vznemirjenost kaj rada skali jasen vid in provzroča, da ne sodimo trezno in da nam morda v naglici uide celó beseda, o kateri sami ne vemo, odgovarja-li resnici ali ne. Taka nesrečna beseda pa zadene bližnjega našega do dna njega duše — uprav radi tega, ker se mu krivica godi — nas pa spravi v mučen položaj, da nam kdor-si-bodi lahko očita: Prijatelj to ni lepo, ti nisi govoril resnice. Seveda: pri nas časnikarjih ni to nič nenavadnega, kajti marsikaj je treba zapisati bona fide. Tak greh torej pravo za pravo ni greh. Drugače pa je, ako kdo v edoma napiše besedo, ki ne odgovarja resnici, in zajedno še prav oblastno s prstom pokaže na to ali ono osebo. To pa je krivica, huda krivica! In taka krivica dogodila se je nedavno nam — — —

PODLISTEK.

Nekaj za kmetovalce.

Nabral Rudolf Dolenc.

Predno začne naš kmetovalec sejati, žeti, kositi, trte obrezovati i. dr. vaelej pazi, kako bo vreme, kaki so bili vremenski svetniki. Dovoljeno mi bodi o različnih svetcih sledeče opomniti:

Januvar (prosinec).

Če v januarji komarji plešejo,
Se kmetje za klajo krešejo!
To je: Če so v januarji že komarji, bo malo sena.

Sneži in dežuje na Pavlov dan,
Kmetič bogato bo obdar'van!
Rudeče je nebo na novega leta dan,
Neviht bo imel mnogo kmetič solzan.

Kakoršen je Marij t. j. 2. januarja, tak bo september. Je li solnce na sveti Vincenc, t. j. 22. januarja, dosti bo vina in žita.

Februvar (svečan).

Svečnica, če solnčna je,
Prediva dost obeta se.
Je svečnica li čista jasna
Huda bo zima in gorostasna.

Tada le mirno, mirno! Naslovu tega članka se nikakor ne smemo izneveriti! Ako pa je tako, razume se ob sebi, da ne odgovarjamo na osebne napade, dšale nam od te ali one strani. In ne veže nas samo obljuba na čelu tega članka, ampak izogibljemo se principijelno osebno-stim, ako je le mogoče. In v tem pogledu se pri nas mnogo greši. Priznamo radi, da je šestokrat nemogoče, izogniti se osebnostim; da so slučajji, ko ni mogoče ločiti stvari od osebe. To so slučajji, ko je kako dostojanstvo tesno spojeno s stvarjo samo; ko oseba dotičnega dostojanstvenika predstavlja cel zistem; ako je v jedni odlični osobi vtelesjen program cele stranke; ako je taka oseba tako rekoč predstavitelj kakoršnega-koli socialnega gibanja. V takem slučaju seveda ni drugače, nego da se dotaknemo osebe. Ako hočemo n. pr. govoriti o sedanje naše vlade politiki, moramo se dotakniti grofa Tasseja; ako motrimo bodoče razvrščenje strank v državnem zboru našem, zdrsneti nam imeni goasp. Plenerja in grof Hohenwarta nehoti s peresa. Ali tudi tu ne veljajo hvala in napadi dotičnim osebam samim, ampak le stvari, katere predstavitelji so dotične osebe.

To bi torej bilo — po našem menjenju — pravilo za vse javno politično življenje. Ali kaj so — vprašamo — v tem življenju borna imena onih bornih osob, kojim je usojeno, da jedó grenak kruh slovenskega časnikarstva? (O tej grenkobi pa ima pravi pojem le oni, ki sam je ta kruh.) Skromne osebe so, ki po svojih slabih močeh ali z najboljšo voljo služijo — ali bi morale služiti — načelom one stranke, kateri pripadajo po svojem vkoreninjenem prepričanju.

Grenak je kruh časnikarja v obče, a osobito grenak slovenskega časnikarje posebe. Dokaj zapeljivo bi bilo, da ob tej priliki uberemo strune svoje ter zapojemo melanholično, tužno pesem o materijelnem položaju sloven-

skega časnikarja. Ali ker nam ni namen postati subjektivni in govoriti pro domo, se nikakor ne vdamo skušnjavi, ampak hvalimo Boga, da nam je posadil v srce pristno prepričanje in gorečo ljubezen do svete naše stvari, kateri čednosti nam dajeji moralno silo, da osebne svoje koristi vsikdar radi podredimo koristim domovinske stvari, kateri služimo.

Veliko hvalo smo dolžni Vsemogočnemu, da nam je v srca naša posadil plemeniti cvetki ljubezni in zvestobe do naroda svojega; z druge strani pa nam donasati uprav ti čednosti trpkosti in dušnega trpljenja v obilici. Ti ljubiš rod svoj; uverjen si do globine svojega srca, da je sveta in pravična stvar, kateri služiš; zavedaš se velikih krivic, ki se nam dogajajo; apeluješ na pravicoljubje onih, ki nam provzročajo krivice; obračaš se do imetnih krogov s prošnjo, da pomorejo, ker veš, da bi lahko pomogli, ako bi hoteli; zvišaš se — tako rekoč — ob vsaki priliki mej upom in strahom, nikdar ti ni miru — vzbujenje ti je v permanenci. V onih dneh, ko je vihar volilne agitacije povodom zadnjih državnozbornih volitev najdivje razsajal, ko smo tresoč roko odpirali iz Istre dohajajoče nam telegrame, javljajoče nam o gnjusnih činih „politiškega brigantstva“, tedaj občutili smo v polni meri vso trpkost in grenkobo kruha slovenskega časnikarja. Ob tej priliki vskliknil je mož časnikar, ki nima ravno mehkih, pač pa jeklene živce, mož, katerega niti najhujši napadi, izvirajoči iz zdivjanosti nasprotne nam poruške deželnozbornske večine, ne spravijo iz dušnega ravnovesja: „Vzbujenost ta je grozna, dal Bog, da bi vse to bilo kmalo pri kraju!“

Trpljenje to slovenskega časnikarja pa je povsem naravno ter izvira iz okolnosti, da nismo hlapei svojega peresa — kakoršni so različni židovski revolverski časnikarji —, ampak, da istinito občutimo to, kar pišemo in da nam je

do tega, da vspeva stvar, za katero se bojujemo. Ali vse to bi radi pretrpeli, ker privadili smo se že misli, da nam pota niso dišečim cvetjem posuta in ker vemo, da napadi prihajajo od strani, nasprotne narodnosti naši, da torej — ako trpimo — trpimo za stvar. Drugače pa je, ako iz domačega tabora s prstom na-te pokažejo: glejte ga „domišljavega klevetnika“! — in to samo zato, ker se morda ne strinjaš z vsem, kar počenja jeden ali drugi naših prvakov in ne odobruješ vsega, kar se dogaja mej nami — in si pri tem tudi tako pošten, da odkrito poveš, kar misliš.

Prijatelji, to boli: tak napad z bratske strani nam še bolj ogreni kruh, ki je že tako ali tako zadosti grenak.

—t—

Na naših tleh!

Naše tržaško lahonsko časnikarstvo — včasih vendar-le primorano priznavati ekzistencijo okoličanskih Slovencev, — govori o njih, kakor da prebivajo v kakih gorakih vaseh — oddaljenih najmanj kake tri ure od Trsta!

Naše okoličane opisujejo le kot najtrše kmete — nesposobne za nobeno delo. Utajiti bi hoteli pred svetom istino, da so okoličani poznani kot prvi zidarji, kot izborni kamnoseki itd. Ali kar je še več: kaj bi-li rekli bratje — doli v geografski škornji, ako bi zvedeli, da je ribištvo mesta tržaškega in njega okolice skoro povsem v rokah okoličanov?! — Barkovljani, Križani in Kontoveljci imajo raznovrstnih, mrež, vrednih več desetstisoč goldinarjev, dočim nimajo pravi mestni ribiči kot nekaj navadnih mrežic!

Tega seveda izvestno nikoli ne omenijo lahonski listi — kakor nočejo pripoznati, da imajo okoličanski zidarji glavno in prvo ulogo pri zidanju prvih tržaških

Juli (mali srpan).

Na sv. Marjeto (13. jul.) moča
To je za kmeta toča.
Če sv. Jakob (25. jul.) brez dežja kima
Najrajše je prav huda zima.
(To je: ako ni na sv. Jakob dežja, obeta se huda zima.)

Je tri dni pred tem svetcem dež,
Bo jako slaba reč.

Av gust (veliki srpan).

Če v avgustu ni rose,
Bo imel kmet po zimi otroke bose.
Če se pa vzdigne ta proti nebesom,
Pogleda nas kmalu Bog z ojstrimočesom.

Lepo in jasno na sv. Jernej (24. avg.) in
Lovrenc (30. avg.)

Bo tudi jesen lepa in mesec prosenc.
Sije li Veliki šmaren solnce
Staviti kmet imel bode dokaj v lonce,
Dobrega dosti bo vinca dobil.
Za svoj se bo trud zdaj on veselil.

September (kimovec).

Je sv. Egidij lep (1. sept).
Je tudi september lep.
Je šepavo na mali šmaren,
September, oktober tako je nemaren.
Je sever na sveti Mišel (29. sept.)
Slana požgala celo bo plevel.

So li krokarji še slepi na Jurjev dan,
Veseli se lahko meščan in vačan.

Če je vetro no me Velikonočjo in
Binkoštni, mej celim letom to nič ne škodi. — Je žito v sv. Juriji tako visoko,
da se krokarji lahko vanj skrijejo, dobra bo žitna letina.

Maj (veliki traven).

Če za Binkošti dežuje,
Ubogi kmet povsod zdihuje.
Dežuje na Filipov (1. maj) dan
Bogato kmet bo obdar'van.
Je dan li lep na svet' Urban
Bogato kmet z vinom bo obdarovan.

Kakoršen je vnebohod, takošna je rada jesen. Jako važni glede letine so tudi: Pankracij, Servacij in Bonifacij.

Junij (rožnik).

Dežuje li v petek po sv. telesu,
Tožuje ječmenček, obrnen k nebesu.
Toraj dež na ta dan, škodi ječmenu.

Dež sv. Ivana, bo mokra žetev in poteptana.
Dežuje na Metardov dan
Dežuje zapored 40 dan.
Je na Peter in Pavel jasen dan,
Blagoslov Ti obilen z nebes bo poslan.

Grmi na svečnico in sneži,

Pomladi zgodnje se kmet veseli.
Pade li prej od sveče kakor od strehe,
V brlog gre medved in ne na lehe.

Nastol sv. Petra (22. sveč.) je li mrzel dan,
Drv si kmet preskrbi, ker zima ti gre v hram.
Sv. Matija led razbija,
Če ga ni, ga naredi.

Kakoršna je pepelnica, tak je navadno post. —

Marcij (sušec)

Če je velika noč v marci, sledi to le:
Sta li dež in slabo vreme Veliko nedeljo,
Do binkošti je tako vreme vsako nedeljo.
Je-li lepo vreme na 19. sušca,
Dobro bo leto i polna bo pušca.

To je: Je-li lepo vreme na sv. Jožef (19. sušca) lahko bodo ženske kavo pile.
Je Marijino oznanenje pred solnčim vzhodom jasno in lepo.

Rodovitno in bogato bo tisto leto.
Zmrzne li na 40 mučenikov (t. j. 10. sušca), zmrzne potem 40 noči.

April (mali traven).

Če v aprilu sneži,
Noben stvari žalega ne stori.
To je: Sneg v aprilu nič ne škodi in nima teku.

palat, skladišč itd. Nikakor nečijo pripoznati, da je (slovenska) spodnja okolica, kar tesno z združena z mestom; da so postala iz bivše okolice najprvo predmestja — sestavljajoče sedaj že mesto — in da so postali iz slovenskih okoličanih — meščanje! In lahonski listi naj si bodo v vesti, da mi naznanjamo to s tužnim srcem; kajti nekdanji okoličani, postavši meščani in predmeščani — ginejo za naš narod tako, kakor gine sneg v spomladi! —

Za tujce, robate gorjance — in Bog zna, kaj še — nas štejejo torej ti listi, in njim se pridruže v tem obziru še vsi uradniki izpod znane kolibe. Vsi ti ljudje nas nečijo priznavati Tržačani — to je: domačini, — čeravno je večina in velika večina njih samih v Trstu uprav toliko doma, kakor n. pr. krokodil v kakem abruškem potoku!

Oglejmo si n. pr. uredništva imenovanih listov. „Piccolo“, kateri list je po Trstu največ in preveč razširjen, ima za lastnika — žida. „Cittadino“, o katerem se sploh sode, da mu je otemnela nekdanje sreče zvezda, ima za glavnega urednika in izdajatelja nekega italijanskega podanika iz Benetk. O listu „L'Indipendente“ ni treba niti omenjati; vsaj je v obče znano, da je marsikateri njega prijatelj popihal v lačno, poznano domovino, ko so mu avstrijske oblasti napisale potrebni „potni listi“. Kake krvi da je glavni urednik in izdajatelj lista „Il Mattino“, gosp. Matković, je menda že vsakemu znano; vredno pa je omeniti, da je tem listu sotrudnik še drugi „Italijan“ Matkovićeve vrste, kojega nam je blagohotno podaril sicer — hvala Bogu! — značajni bližnji naš kras.

To je toraj osebe — to so toraj izdajatelji in uredniki naših tržaških listov, ki nas psujejo z barbari, tujci in družimi nečuvenci imeni!!! In vendar časnikarstvo to predstavlja „mišljenje“ skupnega tržaškega prebivalstva — vsaj tako, žal, sodi zunanji svet! — Kdor pa dobro pozna tukajšnje domače razmere, misli si pač, da bi bilo v Trstu lahko vse drugače, da se tiska tu vsaj nekaj v pravem, avstrijskem duhu pisanih listov, ki bi bili pravičnejši tu domačim Slovencem. Tega nam nasprotnega časnikarstva je tu več ko odveč in to Tržaško časnikarstvo rastle je iz tal, kakor gobe po dežju, za časa vlade — Depretisa. — Kaj je bil on primorskim Slovanom in kaj so bili primorski Slovani njemu — znano je nam vsem.

Umevno je toraj vsakemu, v kak namen so se začeli v njega dobi izdajati in širiti te baže lahonski listi in zakaj se

O k t o b e r (vinotok).

Jasen zahod sedemkolesnega vozá (zvezd)
To vselej kmata z veseljem obda.

Na sveti Gal (16. okt.)

Živine pit ne goni v kal.

Vinotok gorek, mrzel svečan

Suh sveti Gal, tak poletni dan.

Kakoršna se pokaže sv. Uršula (21. okt.)

Takošna bo tudi zima.

N o v e m b e r (listopad).

Zmrzne v novembru bukov les,

Huda bo zima in ostra zares

Je li ta v novembru sočen

Dež bo bolj kot solnce močen.

So mokri vsi svetniki

Snežena zima je,

Obiaki pa Martinovi (11. nov.)

Nestalno jo store.

Sv. Katarina (25. nov.) nam pové

Kako se prihodnje leto prične.

D e c e m b e r (gruden).

Božične praznike, če se solnčimo,
Se velikonočne grejemo.

Če se na Štefanovo veter popolnoma ne pomiri,

Vso nado kmetič za vino zgubi.

(To je: Ako ni na sv. Štefan popolnoma mirno, ne bo vina.

Silvestrova noč vetrena, jutro solnčno,
Trpeli bomo žejo neskončno.

ni skrbelo za istinito patrijotično časopisje! — Kako osebe je na magistratu, kakega je mišljenja, in kako se obnaša nasproti našim ljudem in našemu jeziku — bilo bi že odveč omenjati.

Dotični ravnatelj sam dobro zna, kakò se ravna z našimi ljudmi in z našim jezikom, vsaj je sam on — gospodar. G. županu Pitteriju zamašena so usta in zvezane so roke; omenjeno lahonsko časopisje — in neko število ognjevitih mestnih svetovalcev neizprosni so mu mentorji; kakor oni godejo, tako mora on plesati — in žnjim plešejo in se sučejo takozvani „konzervativni poslanci“!

In ta ravnatelj je v Trstu uprav tak domačin, kot „Jezdurjev Jurož“, ki je nekdanj „süho ruobo“ v Trst vozil! — Vestno pa skrbi, da se okoli njega družijo kolikor le mogoče veliko število njega rojakov — Karnjelov iz Istre!

In taki ljudje kriče potem tu o zgodovini, o starem pravu — ter bi hoteli slovensko govoreče domače ljudstvo pošiljati v Slavonijo!!! — Tako se šepirijo toraj ti ljudje na naših tleh — in z nami delajo takò, kakor nekdanj Angleži z ubogimi zamorci! Delajo pa tako, ker jim je v tem sreča mila — ker tako hoče „politika“.

Bodi-si, da je Trst sam za-se res čisto italijansko mesto — kar pa ni — kakor trdi ti ljudje, a mi vprašamo: Na čigavih tleh stoji „vaše“ razupito mesto? — Na to uprašanje daje nam jasen odgovor — zgodovina.

Vsak stari okoličan, — in tudi vsak pošteni stari meščan — ve povedati, da stoji to „vaše“ mesto na naših tleh; tla, na katerih stoji ogromni del „vašega“ novega mesta, bila so še pred sedemdesetletimi okoličanska tla — last okoličanov!

Toda ni treba segati niti sedemdesetletij nazaj; nekaj desetletij manj nam že zadostuje, da dokažemo, kaj bi bil lahko danes Trst, ako bi bili okoličani složnejše postopali! Predlagalo se je namreč svoječasno od strani naših okoličanskih veljakov, da bi se okolica ločila od mesta — z lastno svojo upravo. — Spodnja okolica je bila v tem edina — a protivila se je temu skoraj vsa zgornja okolica. — Tedanji lahoni so predobro znali, kak udarec bi bil to njihovi stranki in poslali so po okolici svoje ljudi, kateri so pregovarjali domače ljudstvo, češ, da se ne bode mogla sama za-se uzdrževati, da ne bode mogla okolica plačevati duhovnikov, učiteljev i. t. d. Enakim glasom je veroval tudi neki tedanji g. duhovnik — in odločno je prigovarjal ljudstvu, naj se protivi ločenju od mesta. —

K temu nam je omenjati, da bi se nekatera malajša sela morda res težko uzdrževala, — ako pa motrimo okolico v nje skupnosti, moramo reči, da bi se ta (okolica) častno uzdrževala in da bi jej preostajalo še mnogo tisočakov na leto. Vzemimo si za vzgled n. pr. Barkovlje. To selo plačuje le davka za vino in druge pijače 26.000 gl.d. na leto. Ako tej svoti prištejemo še druge davke, razvidno nam je, da bi bilo letnih občinskih dohodkov res že ogromna svota.

Troški za cerkev, šolo, cestno upravo i. t. d. bi ne presežali letnih 7000 gl.d. Ostane nam še vprašanje glede stroškov za uboge in bolne. A tudi ti bi bili v primeri z dohodki le neznatni. — Primerjajoč letne troške dohodkom, vidimo večkanak preostanek, kateri bi se gotovo uporabil v korist domačina — kolikor v materialnem, toliko v narodnem obziru. Enako, in še mnogo bolj bi se uzdrževala velika sela Škedenj in Rojan, oziroma Sv. Ivan — katera so sama za-se že skoro mesta. Potem imamo še druga velika sela, kakor Sv. Križ, Opčine, Prosek, in druga manjša sela — katera bi se zamogla izvestno častno uzdrževati!

(Konec prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Dne 11. t. m. otvorilo je Nj. g. Veličanstvo državni zbor na posebno slovesen način. Prestolni govor, izraža po cesarjevem pozdravu upanje, da bode to zasedanje doba uspešnega dela in pričakuje najizdatnejše podpore od strani poslancev, kakor je tudi vlada od cesarja v istem smislu dobila naročilo. K temu so vsi poklicani in dobro došli, katerim je celota države in ljudstva več, nego posamična stranka, katerih skrb za te najvišje interese torej ne bodo motile strankarske težnje. Za hitri razvoj gospodarskega življenja so naloge posebno mnogobrojne in nujne. Pred to dolžnostjo morajo se umakniti želje posamičnih strank. Prestolni govor napoveduje predlogo za pospeševanje sporazumljanja mej podjetniki in delavci, da se kolikor možno ugledijo socialna nasprotstva, predlogo glede upravičenih interesov malih obrtnikov, da se bo ta za družbo važni stan uspešno razvijal. Dalje predlogo ob uravnavi stavbinskega obrta, razširjenje zavarovanja delavcev proti nezgodam, združeno organizacijo poljedelskega stanu, da se okrepi ta važni in mnogobrojni del prebivalstva. Potem pomnožitev letne dotacije meliorizacijskega zaklada, obligatorično zavarovanje nepremičnega imetka proti ognju, predlogo proti ponarejenju živil in pijančevanju. Prestolni govor potem pravi, da bode naloga vlade in državnega zbora, da se vzdrži in zagotovi ravnotežje v državnem gospodarstvu, naznanja, da bode prišla na vrsto preosnova neposrednega obdačenja, da se bremena kolikor možno pravično razdele. Posebne skrbi treba za promet. Lloyd in Dunavska parobrodarska družba bode za zavzemala pozornost državnega zbora. Vlada bode temeljito uvaževala polagoma podržavljenje železnice in v tem oziru, kakor tudi zaradi udeležbe države pri popolnitvi železnične mreže in pospeševanje lokalnih zgradb nastavila primerne predloge. Prestolni govor omenja Bernskega dogovora o mejnarodnem železničnem obratu, preosnovo tarifov za blago na državnih železnicah, katera bode uplivala tudi na zasebne železnice. Vlada si prizadeva, da se trgovinsko-politiške razmere z inozemskimi državami kolikor treba na novo in kolikor možno istodobno in za več časa uredi, da dobita obrtnija in poljedelstvo v stalnih razmerah prave pogoje svojemu obstanku. Prestolni govor naznanja preosnovo pravoslovnih in medicinskih študij. Vlada bode skrbela, da se bode kolikor mogoče hitro pričelo delati za medicinsko fakulteto v Lvovu. V zakonodajstvu treba kodifikacij materialnega kazenskega prava in postopanja pred civilnimi sodišči, premembe kazenske pravde. Pri tem je v poštev jemati, da civilno zakonodajstvo ne more prezirati potreb gospodarskega življenja, marveč mora odstranjevati ovire in škodljive sebične izgrede. Od združenja Dunaja s predkrajci pričakuje bistvenih koristij za povečšani Dunaj. Za uresničenje Dunajske državne železnice ima vlada posebno skrb. Prestolni govor potem nadaljuje: Želja in potreba plodnega dela ne navdaja samo nas. V vseh evropskih državah kaže se želja miru. Od vseh vlad dohajajo nam zagotovila, da je mir najbistvenejša želja. To in jateljake razmere z vsemi vlastmi dajó nam opravičeno nado, da se bode vrsta mirnih let nadaljevala in da se bode državni zbor lahko mirno bavil z deli, ki ga čakajo. Prestolni govor pričakuje, da se bodo vladne predloge skrbno in stvarno pretresale, mirno in brez predsodkov, da se v poštev jemlje tudi nasprotnikovo stališče. S takimi načeli se je v nekem delnem zboru dovoljen uspeh dosegel. Prestolni govor naposled naglašá celoto in moč države in priporočá, da se v ozir jemlje različne razmere kraljestev in dežel in raznih narodnih interesov. Tem bode se pravna, duševna in gospodarska blaginja

zvestih svojih narodov, ki so mojemu srcu vsi jednako blizu, najbolj pospeševala in ob enem varovala ustavno jim zajamčena enakopravnost. Vsemogočni Bog blagoslovi odgovorno delo!

Dunaj, 13. aprila. Poslanec Lienbacher vabi poslance vseh strank, da se udeležé svobodnega agrarnega zjedinenja za predposvetovanja vseh predlogov, ki se tičejo kmetijskih reform, zagotavljajoč, da se udeležitev nikakor ne dotika strankinega stališča poslancev. — Zbornici je došla peticija tovarnarjev in obrtnikov s severnega Češkega zastran vredbe delavskih razmer. V peticiji se prosi, da bi se strogo izvajali tiskovni in društveni zakoni proti anarhističnim prizadevanjem, uvele naredbe proti teroriziranju delavcev, uvele delavske zbornice, posredovalni uradi in bi se uvela občna volilna pravica, ki bi pa bila od tega zavisna, da morajo delavci-volilci imeti neko stopinjo izobrazenosti. Potem se se je preditala državno-pravna izjava čeških poslancev, ki kot dolžnost neomahljivega pravnega prepričanja izjavljajo, da se s tem, da so vstopili v državni zbor, niso odrekli državnemu pravu češkega kraljestva in krone, da se bodo z vsemi silami potegovali za to, da se to pravo tudi dejanski izvede in uveljavi. Pod tem pravnim protestom pripravljeni so v zbornici poslancev dejansko sodelovati za blaginjo države, narodov in dežel. Slédi 36 podpisov.

Pri mestnih volitvah dunajskih (I. razred) je izvoljenih 44 liberalcev in 1 antisemit; v Hernaleu bode ožja volitev.

Vnanje države.

Dne 13. t. m. bila je poslednja seja srbske skupštine. Seja ta je bila jako burna. Najprvo se je preditalo pismo kralja Milana, v katerem izjavlja, da v interesu miru in reda zapusti Srbijo do polnoletnosti kralja Aleksandra. Radikalec Radovanović predlagal je, da se zajedno reši Natalijino vprašanje in da v ta namen predsednik predloži posebno resolucijo. Po predsedniku poslej predložena resolucija provzročila je viharo obravnavo. Manjšina je zahtevala, da se glasuje po imenih, kar je večina odklonila. Konečno so z neznatno večino Milanu dovolili en milijon goldinarjev posojila za prihodnja tri leta.

Različne vesti.

Izjava. Ker je podpisano predsedništvo poizvedelo, da smatrajo nekateri okoličani okolnost, da g. državni poslanec Ivan Nabergoj ni več predsednik našemu političnemu društvu kot pojav nekakega nasprotstva, izjavlja podpisano, da omenjena prememba v predsedništvu izvira le iz želje, da predsednik našega društva stalno biva v Trstu, kojoj potrebo utegnemo v bodoče še bolj občutiti, ker bode društvu morda trebalo še intenzivnejše delovati, nego do sedaj. Predsedništvo pol. društva „Edinost“

Odbor političnega društva „Edinost“ se je naslednje konstituiral: Ivan Nabergoj, prvi podpredsednik; Anton Truden, drugi podpredsednik; Maks Cottič, tajnik; Anton Škabar blagajnik. — V poročilu o izvolitvi odbora izostalo je pa pomoti ime izvoljenega odbornika I. Turka.

Slovansko pevsko društvo v Trstu, katero se je ustanovilo lani, pokazalo se je slovesno na zunaj, ko je priredilo v nedeljo 12. dne aprila svoj prvi koncert v redutni dvorani „Politeama Rossatti“. Prostorna dvorana je bila natlačeno polna, takó, da je mnogo občinstva moralo ostati v predsohah. Velika večina je sestajala iz mestne inteligencije; zastopan je bil izredno lepi spol. Gostje so došli iz okolice in celo oddaljenih krajev Istre. Zapazili smo med poslušalci poleg Slovencev mnogo Hrvatov, pa tudi Srbov in Čehov. Koncert, ki je trajal zvečer od 8½ do 10½ ure, izvršil

se je točko za točko v popolno zadovoljnost mnogobrojnega občinstva; več toček je bilo treba ponavljati, ali pa so izvrševalci kaj dodali. Navdušenje je bilo sploh veliko. Bil je pa tudi program srečno določen, sosebno po svoji raznovrstnosti. Točke so se vrstile tako, da je zbornemu petju sledila godba tamburaškega zbora, tej godbi pa solo-petje, temu pa igranje na klavir. Mej pevskimi točkami ugajal je osobito zbor „Cigani“ v koji skladbi se je odlikoval tenorist g. Josip pl. Masnec. Deveta kot poslednja točka se je završila z znano in priljubljeno „Kitico slovenskih narodnih pesni“, prirejeno od An. Försterja. Gospa Strasser-Čechova, Tržaškimi Slovencem znana že po drugih prilikah, je razveseljevala tudi ta večer občinstvo s svojim jako simpatičnim glasom. Ona se odlikuje tudi s čisto izreko teksta. Aria Agate iz opere „Freischütz“ je bila peta jako ukusno; vendar pa je naša umetnica očarala bolj s komadoma: „Hajd u kolo“ in pa „Na vysosti hvězdy aviti“, kakor tudi z dodano narodno slovaško pesmijo. Dvorana se je kar pretresala od ploskanja po dovršenih teh točkah. Na klavirju se je ta večer igrala „Koncertna parafraza“ o južnoslovenskih melodijah, katero je složila in igrala gospa Podgornikova. Ta parafraza ima za podstavo tri jugoslovanske pesmi iz Kuhačeve zbirke, in sicer: „Sve se mučim“ (št. 99), „Vtička vesele nad hiško žvrli“ (št. 167) in „Ciganka se hvali“ (št. 201). Ista gospa je igrala potem tudi „Slovenske ples“ št. VI. in VIII. A. Dvořaka. Ti plesi imajo značaj čeških narodnih plesov, kakor jih godejo tudi češki godci, katere slišiš v raznih deželah. Slavni A. Dvořak je pa te plesne zložil za orkester; te skladbe so se potem priredile tudi za klavir. Znano je, da je Dvořak tem narodnim plesom s svojim genijem za vselej podelil veliko vrednost, katera se kaže tudi po tem, da jih igrajo orkestri raznih narodov in držav. Gospa Podgornikova je poznana virtuosinja na klavirju, koja ne le igraje zmoguje vse tehniške težkoče, ampak nje igra je tudi jako izrazita; umetnica ta namreč ne čita samo not, ampak ona vlije v prednašanje svoje tudi duh skladbe.

Nastopil je tudi tamburaški zbor, sestavljen iz domačih slovenskih členov. Ta zbor je vstvaril in v kratkem času jako povoljno izveščal marljivi A. Zbor prehvaja že po številu igralcev, še bolj pa po natančnosti izvrševanja raznih nalog. Med raznimi komadi, s katerimi je občinstvo razveseljeval Tržaški tamburaški zbor, je posebno ugajal Sl. Katkica: „Z Bogom more“, in tu se je odlikoval brač-solo, izvršen po vrlem g. J. Za ono občinstvo, ki še ni čulo naših tamburašev, bil je njih nastop nekaj celó novega; z veseljem ga je pozdravilo vse, in je ta jugoslovanska glasbena specijalnost zares pikanten element vsakega programa. Zato je pa obča želja, da bi se tamburaši udomačili na Slovenskem.

Vsa izvršba programa prvega koncerta je bila taka, da si pri razhodu videl brez izjeme samo vesele obraze. Prvi koncert se je torej do cela posrečil; zato pa je bilo treba predsedništvu in odboru „Slovenskega pevskega društva“ mnogo skrbij in truda, in to že zaradi tega, da nimajo Tržaški Slovani nikjer lastnih, za take slavnosti primerno velikih prostorov. Zaslugo veliko pa imata tudi oba vodji pevskega, kakor tamburaškega zbora; oba imata uriti različne moči, a oba sta pokazala, da sta svoji nalogi popolnoma kos.

Občinstvo vedlo se je uzorno mej predavanji, samo to nam ni posebno ugajalo, da je preglasno davalo duška svojemu navdušenju. In tudi to ni prav, da se zahteva ponavljanje tako velikih zborov, kakoršen je zbor „Cigani“. To utruja pevce. — Ta prvi koncert pozdravljamo kot srečen začetek nadaljnim srečnim vspehom.

„Slovenskemu pevskega društvu v Trstu“ darovali so: G. G. Kastelic, veleposesnik v Materiji 10 gold.; gosp. M. Truden, veletržec v Trstu 5 gl. Josip Turk 2 gl. Presrečna hvala vrlim rodoljubom!

Za podružnico sv. Cirila in Metoda na Greti, oziroma za otroški vrt v Rojanu, se je nabralo velikonočni ponedeljek — ob priliki izleta „italijanskih gretarskih pevcev“ — v krčmi „Pri društvu“ v Barkovljah 1 gl. 96 kr. — V nedeljo dne 5. t. m. je nabrala deklica Milka Martelanc v krčmi „Pri rumeni hiši“ v Barkovljah 1 gl. 10 nč. — G. Andrej Pertot, gostilničar v Barkovljah je daroval 1 gl. — Družba „električne svetilne“, zbrana v krčmi Josipa Pertota v Rojanu dne 12. t. m. 3 gold. — Nabralo se je nekje 4 gl. 17 nč. — Za sedeže pri koncertu „Slovenskega pevskega društva“ dala sta dva Istrijana 40 nč. v isti namen.

Državni zbor. Z Dunaja poročajo „Slovenec“: „Slovenci in Dalmatinci so vstopili v klub konservativcev in mu pri tej priliki izročili naslednjo izjavo: „Zastopniki slovenskega in hrvaškega naroda v poslaniški zbornici. pridrževaje si ožjo mejebojno zvezo, naznanjajo, da vstopijo v klub konservativcev s trdnim prepričanjem, da bode klub krepko podpiral njih prizadevanje za doseg narodne ravnopravnosti Slovencev in Hrvatov ter pričakujo, da se bode (klub) pri sestavi odsekov vsigdar oziral na slovenske in hrvaške, klubu konservativcev pripadajoče poslance, dovoljeval jim primerno zastopstvo in njim samim prepuščal zaznamovanje njim odmerjenih zastopnikov za razne odseke“.

To je sicer nekaj, zadovolji nas pa nikakor ne. Po našem menenju bi bili morali reči: Slovenski in hrvaški poslanci, pristopajoči kot posebna skupina klubu konservativcev, zahtevajo brezpogojno to in to; kakor hitro bi pa prišli do prepričanja, da klub noče podpirati opravičenih naših narodnih teženj, izstopimo zopet kot skupina“. Kajti mi gojimo le malo nade — kaj hočete, skušnje nas tako uče! — da bise Hohenwartov klub in za njim vlada kaj posebno ogrevala za to, kar mi „pričakujemo“!

Prosek in Ljubljana. Kakor doznajemo od gotove strani ima izborni uredovani list „Slovenski Svet“ toliko naročnikov na Proseku (Trž. okolici), kakor v beli Ljubljani! Pisatelj teh vrstic omenja, da bi se moglo temu izvrstnemu listu pač primeroma mnogo pomagati v materialnem obziru, ako bi bilo v Ljubljani vsaj primeroma toliko naročnikov, kakor na Proseku.

O Lloydovem uprašanju vrše se sedaj pogovori na Dunaju mej društvenimi poslaniki in vlado glede na mejusobne zahteve in težnje. Glede na upravo se še ni ničesar določilo, koliko bode vanjo segala vlada. Zdi se pa, da ostane vodstvo kakor dosedaj v Trstu ali glavna uprava bode vsakakor na Dunaju, da jo bode vlada lažje nadzorovala. Pogodba mej Lloydom in vlado glede na premenitev v izključivo avstrijsko podjetje, pride menda v veljavo stoprav z 1. januarjem prih. leta.

Avstro-ogerski Lloyd. Na vprašanje deputacije poslancev iz Primorske, koja se je predstavila s prošnjo, da uprava Lloyda ostane v Trstu, odgovoril je trgovinski minister, da se v tej zadevi še ni odločil. Kolikor mu bode mōči, jemati hoče v poštev izražene želje.

Na četrtem „historičnem koncertu“, kateri priredita gospa Podgornik in kapelnik Heller v dvorani Tržaškega „Schiller-Vereina“, pride med družimi točkami na vrsto tudi jedna sonata prvega sedanjega slovenskega skladatelja A. Dvořaka. Na to opozarjamo tudi slovensko občinstvo v Trstu.

Odbor pevskega društva „Zarja“, naznanja vsem onim mladencem, ki bi se radi udeležili petja, da se delujoči udje

ali pevci še vedno sprejemajo; zglasé naj se v pevski šoli v nedeljo dopoldne. Tudi se priporoča vsem vpisanim podpornim udom, da bi blagovolili vplačati svoj letni donesek.

Vabilo na veselico s plesom, katero priredi pevsko društvo „Velesila“ v Skednji dne 19. t. m. v dvorani gosp. Matija Saucina-Vrba. Razpored: 1. Naprej, godba. 2. F. S. Vilhar: „Spljetu“, zbor. 3. T. Turkuš: „Najlepši zaklad“, deklamacija. 4. Curkovič: „Nepoznam te bajno ime“, bariton-samospev s spremljevanjem na glasoviru. 5. Davorin Hostnik: „Dva gospoda pa jeden sluga“, igra v jednom dejanji. 6. F. S. Vilhar: „Slavnostna kantata“ zbor s tenor-samospevom. 7. Hajdrih: „V tihi noči“ četverošpev. 8. Ples in prosta zabava. Mej točkami svira domača godba. Začetek ob 7. uri zvečer in traja do 3. ure zjutraj. Ustopnina k veselici 30 kr., k plesu 30 kr. Sedeži se prodajajo po 10 kr. Radodarnosti se ne stavijo meje.

Tržaško zdravniško društvo. Dne 15. t. m. ob 7½ uri zvečer predava dr. E. Morpurgo v veliki borzni dvorani „o higijeni ušesa“.

Prosti delavski shod je v nedeljo 19. t. m. ob 5 uri popoldne v restavraciji „Leon d'oro“ Via Stadion. Dnevni red: 1. Namen in korist društev. 2. Razgovor o združenji in postopanju slovenskih delavcev. 3. Volitev izvrševalnega odbora. 4. Uprašanja in predlogi.

Iz Koperščine se nam piše: Pomjanski župnik je prejel svoječasno sledeče italijanski pisano o d p r t o pismo:

Prečastiti g. župnik!
Ker sem župnika pomjanskega, gosp. Ludovika Vodopivca na javni cesti v Kopru kaznjivo razžalil, prosim ga, da mi odpusti, kajti kesam se grdega čina, kojega sem proti njemu izvršil v svoji razburljivi ignoranci.

Odličnim spoštovanjem
(Sledi podpis in potrdilo županske oblasti.)

Evo! starega našega župana in kompareta njegovega — tajnika. Ni treba komentara, zadostno karakteristično je to. Opomnimo samo, da še mislita poskušati vzdržati se na površju, ako jima pride gospoda iz Kopra na pomoč. Saj tako se je izrazila stara tašča: „Vederè ben i scia i preti, quando che verano tutto pien in carozze da Capodistria, cosa che sarà!“ Najhitreje mađji strah in kurji boj!

Silovit človek. Dva policista sledila sta necemu človeku v starem mestu, ki je prnujal v neki štacuni par čevljev v nakup. Poprašavši ga, odkud ima te čevlje ni vedel odgovoriti in na zahtevanje potnega lista dal jima je dva različno se glaseča odgovora. Vprašan, kako mu je ime, odgovoril je: Franjo Koprivec. Na to ga povabita, naj jima sledi na policijo; nekoliko časa je ubogal, a ko so prišli v ulico Canale sunil je enega policista na stran in stekel, policista pa za njim. Slednjič ga zvezeta in odpeljeta na policijo, kjer je enega policistov v roko ugriznil, ker si drugačju ni mogel pomoči. Siloma moral je vendar v temnico. Čevlje je odnesel nekemu stotniku v veliki vojašnici.

„Ljubljanski Zvon“ je prinesel v četrtri svoji številki obilo lepih pesmij, izmed katerih omenjamo zlasti Aškerčeve starogrške basni „Pegaz in osel“. Splošno pozornost vzbuja pikra satira „4000“, katero piše dr. Nevšekdo; druge povesti, kakor Vrbovščakova slika „Na stara leta“, Maričina novela „Na obali“, Podgoričanova črtica „Naši vaščanje“ in Kaševa dalmatinska povest „Stipo“ so tako zanimive, kakor lepe. Spisu „Razmere gorenjskih kmetov okolo leta 1500“ se pozná, da je pisatelj prof. Kaspret vestno prebiral arhivne vire. Poskrbeno je tudi za književno in slovniško gradivo, katero priobčujeta profesorja R. Perušek in V. Bežek. Konečno beremo v „Listku“, kateri je ta pot jako obaežen, razne novice o slovenski književnosti in splošnoslovenskih stvarih. Ker je torej vsebina jako raznovrstna, našel bode izvestno vsak čitatelj berilo,

kakeršno mu posebno prija, in zato kar najtopleje priporočamo ta izborni leposlovni list vsakomur, kdor ljubi resnično dobro in lepe spise slovenske.

I z j a v i .

„Akademično društvo „Slovenija“ na Dunaju sklenilo je v svoji zborovi seji dne 21. svečana 1891., da se zahvali na nadaljnem brezplačnem dopošiljanji šaljivega lista „Brus-a“ iz sledečih razlogov: „Brus“, svoje dni jedini slovenski šaljivi list, nikakor ne spolnuje stavljene si naloge, ker piše v slogu, s katerim se akademično izobražen človek nikakor ne more strinjati. Dasi bi mu bila dolžnost stati nad strankami, smeši in črni, našo duhovščino, katera je bila prva probuditeljica slovenskega naroda in je, posebno ob periferiji, skoraj jedina zasloba narodova. Kakor se ne moremo strinjati s pisavo „Brus-ovo“, ravno tako tudi ne s pisavo „Rimskega Katolika“, — katerega je jednaka usoda zadela.

Na Dunaju 6. aprila 1891.
Za odbor akad. društva „Slovenija“:
L. Batič. A. Podpečnik
t. č. predsednik odb. in t. č. nam. tajnikov.

Ker je slavno uredništvo tega menenja, da smo različnim „listom“ različna pisma pisali, zdi se nam Vaš odgovor v „listnici uredništva“ nekoliko opravičen. Ako pa „Slovenec“ ni pamtisnil celega pisma in si izbral le prvi odstavek — ali smo potem mi tendenciozni in sumnje vredni? Da pa na nas ne pade nikakoršna krivda in se oprostimo vse sumnje, zahtevamo smo (vsaj mislimo po vsej pravici) da „Slovenec“ ponatisne celo pismo, ali pa vsaj doda drugi del, kateri je prvič izpuštil in kateri poznate iz pisma, katero smo poslali Vašemu sl. uredništvu.

O „Rimskem katoliku“ nam radi tega ni bilo treba tako „gostobesednim“ biti, ker znano je slovenskemu svetu, da je akad. društvo „Slovenija“ ta list že pred več ko jednim letom radi njegove strastne in prenapete pisave iz društvene čitalnice odstranilo. Nikakor nismo hoteli „hlavno mimo smukniti“, ampak samo v spomin poklicati, da mi stoječi nad strankami obsojamo jednostransko slepo postopanje bodi-si katere koli stranke.

Upaje, da smo Vas s tem popolnoma pomirili, prosimo Vas še enkrat, da ponatisnite naše prejšnje in to pismo. —

Na Dunaji. 9. aprila 1891.
Za odbor akad. društva „Slovenija“:
L. Batič. A. Podpečnik
t. č. predsednik t. č. odb. in tajnikov nam.

Izjava. *)

Prijateljska roka izročila mi je Poreški list „Istria“ z dne 28. marca t. l. št. 485. Poleg drugih duhovnikov napada tudi mene z najgršimi lažmi in obrekovanji.

Meni sicer ni bilo do tega, da bi se opravičeval po tej poti, ker sem za tako lahonsko klepetanje gluh in slep, ampak povedati hočem le svetu, da smo pri prvem pogledu in pri prvih besedah — „righe per-venute da Paugnano“ — zadeli na lahonako gnezdo, v katerem se že 12 let kuga kuha, da se svet slepi, duhovne in verni naš narod zaničuje. Ta kuga prišla se je nekaj pomjanskih revčikov ter jih omamila, kojim namen je, kar le mogoče in slepo delovati zoper vero in duhovščino. Toda vedite bogokletneži, ki Boga in Mater Božjo preklinjate, na tak način in s takimi ognjusnimi laškimi besedami, katerih me je groza spregovoriti, da narod naš tega popred ni znal. Od koga se se naučili naši ljudje tako strašansko, laško bogokletstvo so sv. oo. misijonarji dovolj povedali! Vedite Vi, ki duhovne katoliške zaničujete in paujete, da se Vaši sinovi po noči po vasi celó se sv. zakramenti norčujejo, kakor so mi vaščani sami tožili! Le izgovarjajte se, da vam gredo očitanja in napadanja le zaradi volitev, za katere ste bili plačeni in podkupljeni — saj zvi-jače so vaš vsakdajni kruh — ali vedite, da vam bode podpisani še križ pokazal in še žugal, ako se ne spreobrnete in vse ljudstvo, razun lahonškega kluba, me bo podpiralo proti klubu bogokletnežev. „Bogokletstvo je strašno“ tako je tožil nek občinski odbornik v farovžu dne 7. t. m. in sicer odločno od tistih, ki so bili agitatorji nam nasprotna stranke, onih agitatorjih, ki so vriskali in ploskali za duhovniki.

Vedite, da smo pri zadnji dekanijaki konferenci sklenili — kar sem tudi v cerkvi povedal — javno moliti za vaše

*) Za stvari pod tem naslovom je uredništvo toliko odgovorno, kolikor mu postava veleja.

preobrnjenje. Ne veste-li to, kar se otroci iz katekizma učijo, III. Mojz. 24.16: „Kdor preklinja gospodovo ime, naj smrti umrje!“ O velikonočni spovedi ni treba niti govoriti. Komu nisem dal listkov ali prav za prav: kdo ni hotel priti po listke in zakaj ne, bom odgovoril le tistemu, kateri ima pravico me vprašati in ne vsakemu od onkraj velike luže.

Sicer pa napadanje lastnega duhovnika in sploh duhovščine, obrekovanje, krivično in lažljivo obdolženje itd. to so navadne strasti tukaj že mnogo in mnogo let! Saj so še skoraj gorki dokazi v rokah, kako so lažljivo in nesramno obrekovali in krivične tožbe pošiljali cerkvenim in deželnim oblastim. Pa vse sem prenašal radovoljno in mirno. Saj vem, da osel dlako izgubi, navade pa nikdar ne opusti. Ali vas peče, bogokletniži, da nosim na prsih pod obleko sv. Križ z razpelom. Nosim ga, nosim — in sigurno me je upravo to obvarovalo, da me strel — upravi meni namenjen — ni zadel in da je svinčenka par korakov pred mano na tla padla.

Storili ste to, ker sem vam očital vaše brezbožnosti. Saj tudi mojemu predniku, bivšemu tukajšnjemu administratorju veleč. g. Križaju, niste bili prijazni, če pomislim samo to, kar ste mi dopovedali in spričali, da mu je eden z nožem, „s kosirjem“, v roki pred cerkvenimi vrati žugal. —

Naj vas le laški očetje v Kopru, kateri vas ne razumejo in vi ne njih, prekrižujejo in odkrižujejo, toda izgubljeni ste, ako se ne pobojšate in spreobrnate ter opustite tisti duh, ki vas uči Boga in Mater Božjo kleti! Sicer me pa veseli, da je najhujši med temi preklinjevalci in agitatorji dne 5. t. m. v hiši sosed obžaloval, rekši: „Prav ima gospod, da nas krega; še tako smo hudobni, kaj pa bi še bilo, ko bi nam nič ne rekli! Mi smo bili pijani, in ne vemo kaj smo delali, v Kopru se je pilo in jelo po živinsko kar in koliko je kdo hotel; tam je bilo dosti gospodov, pa nič ne vemo, kdo je vse plačal.“

Čuješ — Poreč!?! Pa še bolj bi me veselilo, ako vsi vsi porečejo: „Patres nostri peccaverunt et nos inignitates errum portuimus“. Naši očetje so grešili in na naših ranah slonijo njih pregrehe. Resno vas opominjam s besedami sv. Petra: „Popustite saj enkrat vso hudobijo, vso goljufijo, hinavščino, nevoščljivost in vse obrekovanje.“

Vi ste nam nasprotni, ker nam velja geslo: Vse za vero, dom in cesarja. Kaj pa pravite o dogodku dogodivšem se dne 4. in 5. marca pri cerkvi v Šentmariji!?! In kaj pravite spisu v „Edinosti“: „Tako je tudi“?! Napravite si le sami pravi sklep! Zdaj pa naj le pišejo „laške gazete“ zoper duhovščino sploh, zoper mene posebej, kakorkoli hočejo; in če si tudi s posebnim svojim prav želoce pokvarijo, jaz jim gotovo odgovora ne dam, ker se spominjam starega pregovora, da kdor se mej otrobi meša, ga s... e pojedó; jaz pa bi vsakako ne prišel rad v njih želoce.

Do kake stopnje verske zdelosti, odnosno sramote so se popeli nekateri plačani agitatorji, povedó nam naslednja „fakta“. Pokojni č. g. dekan Šlakar mi je dopovedoval, da je Pomjanski laški agitator prisel k njemu duhovnika tožiti, da mu ni hotel dati odveze. In čuj svet in strmi, kaj ti je vse lahonski Pomjanec povedal!

Nek starec in tožitelj duhovščine se je pa pohvalil, da je celó ednega svojih prednikov, katerega je gospod po trudopolnem delovanju k večnemu plačilu poklical, tožil, da prave vere ne uči, in ker je bil rodoma Kranjec. Svet sodi! Če pa še v roke vzamemo pritožbo in pojasnilo s 27 prilogami na visoko ces. kr. ministrstvo za uk in bogočastje z dne 22. februarja 1889., kako so z vso doktorsko silo in pomočjo poskusili duhovnika uničiti in mu žugali; kako so hoteli celó zločinstvo poneverjenja navaliti na duhovne in so potem morali besedo preklicati; če šolska kronika v Pomjanu preberemo, kako se je celo žugalo podreti šolsko poslopje, čemur so se pa v imenu vse sosesčine uprli trije pošteni možje po imenu Mate Klaj, Blaž Viler in Tone Bonin — koje poslopje se je sezidalo vsled zaukaza vis. c. kr. namestništva v Trstu z dne 9. aprila 1864. št. 5159/657; in ako slednjič pomislimo, da je tukaj preganjanje duhovščine kaj navadnega, moremo strmeti, koliko zmóre nasprotni nam duh in kako naš prosti narod pokvarja. Vsakdo, ki položaj tukajšnje duhovščine pozna moral bi me vprašati: Prijatelj, kako da si še živ, da imaš še celo kožo!?

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Toda poguma ne izgubimo, ampak boriti se hočemo: za vero, dom in cesarja. Ako nas zmerjate z „Croati“ nič dé, pozabiti pa ne smete, da so se že marsikomu doli v Italiji pred „Croati“ hlače tresle.

Z napadi na nadučitelja v Šentmariji se pa le smešite. Mnogo bi lahko o tem govoril, toda za danes zaključim.

Pomjan, dne 8. aprila 1891.

Ljudovít Vodopivec,
župnik.

Zahvala.

Odbor „Slovenskega pevskega društva“ v Trstu izreka najtoplejšo zahvalo prečastitima gospema L. Podgornik-Tolomei in L. Strasser-Cechovi, kakor tudi slavnemu tamburaškemu zboru za blagohotno sodelovanje pri koncertu dne 12. t. m. s katerim so pripomogli k toliko sijajnemu vspehu našega društva.

V Trstu, 14. aprila 1891.

J. Kiferle,
tajnik.

Dr. K. Glaser,
predsednik.

Javna zahvala.

Podpisano načelnštvo vrši svojo najtoplejšo dolžnost, da tem potem izreka svojo zahvalo blagorodnemu g. Franu Jurcu, veletržcu in posestniku v Pestojini, ker je blagovolil podariti 125 žaganc za otroški vrt družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu v Trstu. Bog plati veledušnemu darovatelju! Priporočamo se zajedno tudi drugim trgovcem z lesom.

V Trstu, dne 10. aprila 1891.

Načelnštvo
moške podružnice družbe
sv. Cirila in Metoda.

Zakup lova.

Zakup lova (jage) katastralne občine Dolenja vas pri Senožečah za dobo pet let, t. j. od 1. junija 1891 do 31. maja 1896, se bode vršil potem javne dražbe dne

28. aprila 1891 ob 9 uri dopoldne

v občinski pisarnici v Senožečah.

K tej vabi se uljudno gospode lovec.

Oskrbništvo občine Dolenjavas
15. aprila 1891. 1-2

Razumnim možem

v starosti od 25—40 let, neoženjenim, zdravim in krepkim, ki so nemškega in tudi slovenskega jezika v besedi in pisavi popolnoma zmožni, in morejo dokazati, da je bilo njihovo dosedajno življenje neomadeževano, ter da je njihovogotno stanje vredjeno, ponuja se z oddajo službe potovalnega zastopnika, kateri službi bi se morali zavsem posvetiti, in s katero je združena stalna plača z stranskimi dohodki, prilika si, ako se njih sposobnost dokaže, zagotoviti sigurno in stalna bodočnost.

Za to službo se pa naj le take osebe potegujejo, katere vsem tem zahtevam vstrezajo in ki imajo veselje do potovalnega posla in so vajene svoje dolžnosti z resnostjo, pridnostjo in žilavo vestnostjo izpolnjevati, pri čemur se pa tudi brezmadežno obnašanje zahteva.

Lastnoročne, nemško in slovensko pisane prošnje, katerim se morejo priložiti prepisi spričeval, se naj pošljejo pod „H. 471“ v Gradci, pošte restante. 10-6

Griena bol kašalj, hrepatavica, promuklost, nabez, zadavica, rora, zapala ustijuh itd.
mogu se u kratko vrisme izliciti rabljenjem
NADARENH 22-30

Prendinijevih sladkišah

(PASTIGLIE PRENDINI)

što jih gotovi Prendini, lučbar i ljekarnar u Trstu

Veoma pomažu učiteljem, propovjednikom itd. Prebdjenih kašljnih noćih, navadne jutranje hrepatavice i grlenih zapalnih nestaje kao za čudo nzmanjem ovih sladkišah.

Opazka. Valja se paziti od varalica, koji je ponacijaju. Zato treba uvijek zahtjevati Prendinijeve sladkiše (Pastiglie Prendini) te gledati, da bude na omotu kutijice (škatule) moj podpis. Svaki komad tih sladkišah ima ntišnuto na jednoj Strani „Pastiglie“, na drugoj „Prendini“.

Clena 30 nč. kutijici zajedno sa napatkom.
Prodaju se u Prendinijevoj ljekarni u Trstu (Farmacia Prendini in Trieste) i u glavnijih ljekarnah svijeta. 42-43

Znaten postransk zaslužek,

koji se vedno vekša in več let traja, dobe priprave in zanesljive osebe, katerih prešnje življenje pa mora biti neomadeževano in ki so v vedni dotiki z občinstvom. Dosluzeni žandarmi in podčastniki imajo prednost. Povprašuje se pod „G. S. 1891.“ Graz, postlagernd. 16-25

Izdajatelj in odgovorni urednik Maks Cotič.

ZAHVALA.

Za mnogoštevilne dokaze pristrčnega sočutja in častno spremstvo k zadnjemu počitku nepozabljivega nam očeta, tasta, starega očeta in pradedu gospoda

Antona Černe

izrekamo tem potom vsem prijateljem in znancem, osobito gg. c. kr. uradnikom, kakor tudi gg. pevcem za genljivo nagrobno svojo najtoplejšo zahvalo.

Tomaj, 13. aprila 1891.

Žalujoči ostali.

VELIKI IZLET PO ŽELEZNICI TRST-REKA IN NAZAJ

POVODOM SLOVESNOSTI MATERE BOŽJE MILOSTI

pri koji slovesnosti se bode praznovalo šeststoletje, odkar se je preselila na Trsat Sveta hiša.

Red obredov, koji se bodo obhajali priobči se po vseh župnijah in občinah. Dne 9. maja zjutraj odide poseben železniški vlak. Vozne cene so naslednje II. razred tja in nazaj gold. 6 — III. razred tja in nazaj gold. 4 za osebo.

Z Reke povrne se vlak dne 10. maja zvečer.

Z zgornjo vožno ceno plačana je tudi knjižica, obsežajoča pojasnila o slovesnosti, kakor tudi knjižica: „Kratke vesti o svetišču“. Obe knjižici izdajo se v treh jezikih; vsakdo si torej lahko izbere.

Kdor želi podpisom izjaviti, da se udeleži izleta, oglašiti se more v vsaki vasi in občini pri tamošnjih župnih uradih.

V Trstu pa se je priglasiti pri mejnarodni agenciji Carlo Pirelli, Via Arsenale štav. 2.

Opazka: Razume se, da se povrne uplačan denar brez obotavljanja ako ne bi bilo izleta radi prepičlega števila priglasenih. 1-8

Za poljedelce!

Zastop tovarn za poljedelske stroje in aparate in za alično, kakor tudi za tehtnice in cimentirane uteži.

Za administratorje in posestnike hiš izdelujem nove ključe po dvajset nč. — Poprave kjučavnic stanejo tudi 20 kr. — Katero koli drugo delo po pogodbi. 4-10

Ključavničarska delavnica

JOSIPA ZOLIA

Ulica Via Rossetti številka 6. — (uhod v ulici Chiozza.)

5—10 goldinarjev

na dan gotovega zaslužka brez kapitala in riziko za vsacega, kdor se hoče baviti s prodajanjem postavno dovoljenih srečok in državnih papirjev. Ponudbe pošiljajo naj se pod „LOSE“ na: Annoncen-Expedition von J. Danneberg, Wien, I. Kumpfgasse. 4-10

Konkurs „1891“

2 gl. 65 kr.

Najfinejša žepna ura!!

ZASTONJ

dobi vsak naročnik še jako fino

verizico

Jedna največjih švicarskih tvornic za ure ustavila je izplačevanja ter mi je izročila razprodajenje ostale velikanse zaloge teh ur za samo ceno, koje stane delo.

2 gl. 65 kr.

stane samo delo take ure! torej je to prilika, ki se redko kedaj ponudi. ako tako uro, ki je trikrat toliko vredna! prepusim vsakomu za neznaten denar

2 gl. 65 kr.

in posebe kot present priložim fino verizico zastonj! Požurite se, dokler jih je še kaj! Razpošila se po poštne povzetji. Naroča se lahko z dopisnico! 6-1

Prva in največja zaloga ur

(Tvrđka Carl Pollack)

Dunai, H/2 Novaragasse 43.

Tiskarna Dolenc v Trstu